

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 33/17-7/
EPA 302 XXVI
Podgorica, 18. decembar 2017. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 32. sjednice održane 11. decembra 2017. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju **PREDLOGA ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2018. GODINU**

I U uvodnom obrazloženju, ministar finansija, upoznao je Odbor da je Predlog zakona o Budžetu za 2018. godinu rezultat prethodno sprovedene fiskalne konsolidacije čije su mjere definisane Planom sanacije budžetskog deficita i javnog duga uz usvajanje Zakona o Budžetu za 2017. godinu i potom dopunjene Fisklanom strategijom usvojenom u julu 2017. godine, a koja je podrazumjevala dodatno fiskalno prilagođavanje u iznosu od 117 mil.€ odnosno 2,8%BDP-a. Saopštio je da je prioritet ekonomske, odnosno fiskalne politike u periodu od 2018. do 2020. godine jačanje fiskalne stabilnosti i u tom okviru ostvarivanje suficita budžeta i uspostavljanje opadajućeg trenda javnog duga. Fiskalnim prilagođavanjem nastoje se postići glavni ciljevi u srednjem roku, i to: smanjenje deficita budžeta u 2018. i 2019. godini uz ostvarivanje budžetskog suficita od 4,4% BDP-a u 2020. godini, postepeno opadanje javnog duga do nivoa od 67% BDP-a u 2020. godini, kao i finansiranje tekuće budžetske potrošnje u svim godinama projekcije iz izvornih prihoda, omogućavajući da se zaduživanje vrši i u godinama ostvarivanja deficita isključivo za finansiranje razvojnih projekata čija realizacija pozitivno utiče, u dugom roku, na ekonomski rast. Takođe, saopštio je da je BDP za 2018. godinu planiran na nivou od 4,4 mlrd.€, uz realnu stopu rasta od 3%.

Takođe, upoznao je Odbor sa osnovnim karakteristikama Budžeta za 2018. godinu koje se odnose na očuvanje postojećeg nivoa zarada zaposlenih u javnom sektoru, redovnost isplate penzija, povećanje budžeta Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja za oko 15 mil.€, redovnost isplata socijalnih davanja kroz pravedniju raspodjelu i bolju identifikaciju najranjivijih kategorija stanovništva, veću kontrolu budžetske potrošnje, nastavak radova na autoputu Bar-Boljare, kao i onih projekata koji su započeti u prethodnom periodu. U odnosu na kapitalni budžet, ukazao je da će se projekti finansirati u vrijednosti od 287,7 mil.€ i to kroz Direkciju za saobraćaj u iznosu od 245,2 mil.€ i Direkciju javnih radova u iznosu od 42,5 mil.€. Ocijenio je da će se na bazi prethodno navedenih ciljeva, a u periodu od 2018. do 2020. godine, obezbijediti stabilno funkcionisanje institucija, smanjenje budžetskog deficita, prelazak javnog duga na silazni trend i povećanje investicija u infrastrukturu koje podrazumijeva realizaciju prioritete dionice autoputa, za šta će kapitalnim budžetom u 2018. godini biti opredijeljeno 210 mil.€, i značajno ulaganje u turističku infrastrukturu prije svega na području Bjelasice.

Odbor je konstatovao da je Budžet za 2018. godinu planiran u iznosu od 2.001 mlrd.€, te da je manji za oko 5 mil.€ u odnosu na Zakon o Budžetu za 2017. godinu. U odnosu na klasifikaciju izdataka, tekući budžet iznosi 867 mil.€ i veći je za 4,1 mil.€ u odnosu na 2017. godinu, budžet fondova iznosi 666,8 mil.€ i veći je za oko 27,4 mil.€ u odnosu na 2017. godinu, kapitalni budžet iznosi 287,7 mil.€ što je za 4,6 mil.€ više od projektovanog za 2017. godinu, dok transakcije finansiranja iznose 179,7 mil.€ i manje su za oko 40,8 mil.€ u odnosu na 2017. godinu. U ukupnim izdacima, pored tekućih izdataka, najveće učešće od 35,87% imaju transferi za socijalnu zaštitu u iznosu od 551,4 mil.€.

Takođe, Odbor je konstatovao da su Predlogom zakona izvorni prihodi Budžeta u 2018. godini planirani u iznosu od 1.705 mlrd.€, što čini 38,8% procijenjenog BDP-a, te u odnosu na 2017. godinu predstavlja pozitivan rast u iznosu od 153,63 mil.€. Nivo izdataka planiran je u iznosu od 1.821 mlrd.€, što čini 41,4% procijenjenog BDP-a, i veći je za oko 36,10 mil.€ u odnosu na 2017. godinu. Budžetski gotovinski deficit projektovan je u iznosu od 116,2 mil.€, odnosno 2,6% BDP-a, i manji je za 117,53 mil.€ u odnosu na Budžet za 2017. godinu. Iznos zaduživanja projektovan je na nivou od 295,89 mil.€, od čega je za potrebe autoputa Bar-Boljare 190 mil.€, i manji je u odnosu na nivo zaduživanja od 454,17 mil.€ u 2017. godinu. U toku 2018. godine predviđena otplata duga iznosi 179,66 mil. € ili 4,1% BDP-a i manja je za oko 18% u odnosu na istu predviđenu za 2017. godinu, od čega otplata obaveza iz prethodnog perioda iznosi 28,4 mil.€. Budžetom za 2018. godinu planirano je izdavanje garancija do 27 mil.€.

II U skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine, učešće u raspravi uzeo je predstavnik Unije slobodnih sindikata Crne Gore. Odbor se upoznao sa mišljenjem Državne revizorske institucije na Nacrt zakona o budžetu Crne Gore za 2018. godinu, kao i sa mišljenjima radnih tijela Skupštine Crne Gore koja su kao zainteresovani odbori, a u skladu sa članom 137 Poslovnika Skupštine Crne Gore, razmotrili Predlog zakona u dijelu oblasti za koje su nadležni.

Predstavnik Unije slobodnih sindikata Crne Gore pozitivnim je ocijenio trend rasta makroekonomskih projekcija za naredne dvije godine, kao i namjeru Vlade da povećava životni standard i unapređuje kvalitet života građan. Međutim, naveo je da osnovni postulati Budžeta za 2018. godinu protivrječe tome, s obzirom da se baziraju na sve većim opterećenjima za građane. U vezi sa tim, podsjetio je na povećanje poreza na dodatu vrijednost sa 19% na 21% od 1. januara 2018. godine, sa efektom od 96 mil.€, kao i na povećanje akcize koje će rezultirati iznosom od 36 mil.€, ali i na činjenicu da je oko 15.000 firmi u blokadi i da poslodavci nijesu u mogućnosti da podnesu dodatne namete, te da će opterećenja u ukupnom iznosu od 142 mil.€ na kraju platiti građani, zaposleni i penzioneri. Takođe, podsjetio je na raniju primjenu instituta povećanja zarada kada je deficit manji od 2%, te da je umjesto sagledavanja mogućnosti povećanja zarada, s obzirom na projekcije prelaska sa deficita na suficit od 4% u 2020. godini, predviđeno „zamrzavanje“ zarada. Ocijenio je da treba pokrenuti dijalog u vezi sa sagledavanjem mogućnosti povećanja minimalne zarade.

Na Odboru je konstatovano da su zainteresovani Odbori dostavila mišljenja koja najvećim dijelom pozitivno ocjenjuju budžete potrošačkih jedinica koje su u njihovim nadležnostima. Tokom rasprave posebno je ukazano na mišljenje Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu kojim se navodi potreba za sagledavanjem mogućnosti povećanja sredstava

u ukupnom iznosu od oko 2mil.€ za potrošačke jedinice Tužilaštva i Sudstvo. U vezi sa tim, na Odboru je konstatovao da je tokom rasprave na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu dogovoreno da predstavnici predlagača, do razmatranja Predloga zakona na skupštinskoj sjednici, sagledaju mogućnost amandmanaskog djelovanja.

III Tokom rasprave na sjednici ocijenjeno je da je Budžet projektovan na osnovu pozitivnih efekata sprovedenih mjera fiskalne konsolidacije, da je razvojno orjentisan ka povećanju investicija i unapređenju životnog standarda građana, da se obezbjeđuje socijalna sigurnost građana i redovnost finansiranja potrošačkih jedinica i politika države, kao i sigurnost penzionog sistema. Pozitivnim je ocijenjeno i veće izdvajanje iz budžeta kada je u pitanju obrazovanje i zdravstvo. Naime, Budžetom je prepoznata i potreba daljeg nastavka fiskalne konsolidacije, povećanja konkurentnosti crnogorske privrede, stvaranja uslova za otvaranje novih preduzeća, kao i povećanja zaposlenosti.

Takođe, na Odboru je ocijenjeno pozitivnim i činjenica da je zaduženje predviđeno Budžetom za 2018. godinu na nižem nivou nego u 2017. godini za oko 35%, te da predstavlja pokazatelj da određene mjere koje nijesu bile popularne u prethodnom periodu ipak daju dobre rezultate. U vezi sa tim, poslanici su podsjetili na preporuke međunarodnih institucija koje predviđaju da se određena zaduženja isključivo koriste za kapitalne projekte.

Na Odboru je iskazano mišljenje da se kroz smanjenje opterećenja na zarade i proširenje fiskalne osnovice neće ostvariti manji iznos naplaćenih dopinosa, već da bi se stvorio prostor koji bi omogućio povećanje minimalne zarade, jer bi poslodavci imali manja opterećenja po osnovu doprinosa. Na taj način uticalo bi se i na smanjenje zone sive ekonomije, te je ukazano da postoji potreba izrade analize efekata povećanja minimalne cijene rada.

U odnosu na kapitalni budžet za 2018. godinu, na Odboru je pozitivno ocijenjeno opredjeljivanje sredstava za nastavak radova na putu prema Luštici Bay, zatim za rješavanje vodosnabdjevanja Opštine Tivat, kao i za rekonstrukciju regionalnog puta Tivat – Jaz i dr.

Na Odboru je ukazano na značaj graničnog prelaza Sukobin s obzirom na veliku frekvenciju prelaza vozila i putnika posljednjih godina, zbog čega se javljaju saobraćajna zagušenja na putu Bar – Sutomore, posebno tokom turističke sezone. U vezi sa tim, sugerisano je da se sagleda mogućnost opredjeljivanja sredstava za višegodišnje ulaganje u rekonstrukciju puta Vladimirske krute - Bar - Virpazar preko Mrkojevića i Sutormana, sa tendencijom da se u razvojnim planovima za naredne godine isti predvidi i osposobi i za robni promet.

Takođe, na Odboru je pokrenuto pitanje o realizaciji investicija na putnoj infrastrukturi koja bi povezala granični prelaz Zatrijebačka Cijevna sa Grabonom u Albaniji. U vezi sa tim, ukazano je da su sredstva za tu namjenu bila predviđena Budžetom za 2017. godinu u iznosu od oko 1 mil.€, ali da realizacija nije započeta, te je postavljeno pitanje da li su ta sredstva predviđena Budžetom za 2018. godinu.

Tokom rasprave postavljena su i pitanja koja su se, između ostalog, odnosila na: opredjeljivanje sredstava u susret izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju odluke Ustavnog suda koji je podniet u skupštinsku proceduru a odnosi se na Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti; predviđena sredstava za Ministarstvo nadležno za poslove planiranja i izgradnje po osnovu preuzimanja nadležnosti nad inspekcijskim organima u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata; izradu studije izvodljivosti u vezi sa putem Plav – Dečani; planiranje investicija za vodosnabdjevanje Krajine u Opštini Bar; investicije za

rekonstrukciju puta Starog grad-Klaja u Opštini Ulcinj; planiranje sredstava za projekte u cilju rješavanja problema plovnosti rijeke Bojane i dr.

Na Odboru je najavljena mogućnost podnošenja amandmana na Predlog zakona.

IV Polazeći od zahtjeva predstavnika predlagača, na Odboru je konstatovano da je u članu 18 Predloga zakona o Budžetu Crne Gore za 2018. godinu potrebno izvršiti izmjenu, na način da se riječi: „mogu se“ zamjenjuju riječima: „će se“.

Imajući u vidu navedeno, Odbor je u skladu sa članom 148 Poslovnika Skupštine, odlučio da na Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2018, podnese sljedeći

Amandman

U članu 18 riječi: „mogu se“, zamjenjuju se riječima: „će se“.

V Odbor je, nakon izjašnjavanja, sa sedam glasova „za“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2018. godinu, sa amandmanom koji je postao sastavni dio teksta Predloga zakona.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Predrag Sekulić.

PREDSJEDNIK ODBORA
Predrag Sekulić